

BESLUT

2017-05-02

Dnr: 16/03110

SAKEN

Längdskidåkning, SVT1, 2016-11-19, inslag med en sponsorrägg; fråga om otillbörligt gynnande

BESLUT

Inslaget fälls. Granskningsnämnden anser att det strider mot bestämmelsen om otillbörligt kommersiellt gynnande.

INSLAGET

Under en direktsändning från damernas tävling i 10 km klassisk stil under den svenska elitens premiärhelg i längdskidåkning i Bruksvallarna förekom ett inslag med en sponsorrägg med logotyper på. I det anmälda inslaget syntes sponsorräggen i ungefär halva bilden i cirka 16 sekunder utan att någon intervjuades framför den. Fyra stycken logotyper syntes på sponsorräggen. Tidigare under sändningen intervjuades bland annat åkare från herrarnas tävling framför väggen.

ANMÄLAN

Anmälaren är kritisk till att en vägg med sponsorers logotyper, enligt anmälaren, syntes en längre stund i bild mitt under en pågående tävling.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television (SVT) anser att inslaget överensstämmer med bestämmelsen om otillbörligt kommersiellt gynnande och anför i huvudsak följande.

SVT producerade denna tävling i Bruksvallarna, dels en internationell signal med själva tävlingen, dels en svensk inramning med studio. Utöver kameror i studion fanns det kameror placerade längs spåret, vid målgång samt en kamera vid en intervjuposition. Kameran vid intervjupositionen användes inte i den

internationella signalen utan enbart i den svenska sändningen.

När själva tävlingen pågick var det den internationella signalen som gick ut också till den svenska tv-publiken. Det faktum att en bild, där sponsörväggen syns på ena halvan av bilden, visades under 16 sekunder mitt under damtävlingen var inte planerat och inte ett aktivt beslut av producenten eller någon annan inom produktionen. Bilden kom från kameran vid intervjupositionen och det var den som visades under de 16 sekunder anmälaren syftar på. Den kameran – som alltså inte var en del av den internationella signalen – användes bara för intervjuer och att den låg ute i sändning dessa sekunder var olyckligt och ett tekniskt fel.

Det var självklart inte avsiktligt att den bilden visades och att det skedde berodde på ett fel av teknisk karaktär, ett problem i själva bildmixern i vilken bildproducenten väljer sina bilder. Så fort felet upptäcktes av bildproducenten åtgärdades det. Bilden togs bort och bilderna från tävlingen – den internationella signalen – tog åter vid.

Det var inte fokus på någon enskild logotyp och de olika logotyper som syntes var alla förhållandevis små. Bilden var heller inte skarp, vilket gjorde den skrivna texten suddig, och exponeringen var också kort sett i relation till hela programmets längd.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

Ett program som inte är reklam får inte på ett otillbörligt sätt gynna kommersiella intressen. Det får inte uppmuntra till inköp eller hyra av varor eller tjänster eller innehålla andra säljfrämjande inslag, eller framhäva en vara eller tjänst på ett otillbörligt sätt (5 kap. 5 § radio- och tv-lagen).

Ett gynnande kan accepteras om det är motiverat av ett informations- eller underhållningsintresse. Ju mindre sådant intresse som finns, desto mindre är också den grad av fokusering på ett varumärke eller ett företagsnamn som kan tillåtas. Omvänt gäller att en högre grad av fokusering – och därmed gynnande – kan tillåtas om informations-/underhållningsintresset är betydande.

Vid överträdelser av bestämmelser om annonser, sponsring, produktplacering och otillbörligt gynnande av kommersiella intressen kan granskningsnämnden ansöka hos förvaltningsrätten om att programföretaget ska betala en särskild avgift (17 kap. 5 § och 19 kap. 4 § radio- och tv-lagen).

TIDIGARE BESLUT

Granskningsnämnden har i tidigare beslut (10/00751) gjort bedömningen att det förekom ett otillbörligt gynnande i samband med att en kommentator filmades mot en skärm med företagslogotyper vilket inte motiverades av ett informations- eller underhållningsintresse. Inslaget stred därför mot bestämmelsen om otillbörligt gynnande i 5 kap. 5 § radio- och tv-lagen. I sitt yttrande uppgav SVT att olyckliga omständigheter i kombination med tidspress ledde till att kommentatorn filmades mot en skärm med företagslogotyper. Granskningsnämnden ansåg att omständigheterna var sådana att det inte fanns skäl att ansöka om påförande av särskild avgift.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden anser att de logotyper som syntes på sponsorväggen framhövdes på ett otillbörligt sätt i och med att väggen förekom i bild utan sammanhang och utan att någon intervju skedde. Att exponeringen enligt SVT var oavsiktlig, att bilden var något otydlig och att inslaget endast utgjorde en liten del av sändningen ändrar inte nämndens bedömning. Det uppkomna gynnandet var inte motiverat av ett informations- eller underhållningsintresse. Inslaget strider därför mot bestämmelsen i 5 kap. 5 § radio- och tv-lagen.

Särskild avgift

Granskningsnämnden anser att omständigheterna var sådana att det inte finns skäl att denna gång ansöka om påförande av särskild avgift.

Detta beslut har fattats av Henrik Jermsten, Jan Holmberg, Clas Barkman, Berivan Yildiz och Staffan Dopping efter föredragning av Cecilia Smitt Meyer.

På granskningsnämndens vägnar

Henrik Jermsten

Cecilia Smitt Meyer